

Bilaga 8

Robertsfors kommun

Klinthedens och Solbackens vattentäkter

Förslag till skyddsföreskrifter

2016-10-11

Ändra

Ändra

Ändra

Ändra

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund	1
1.1	Rättslig grund skyddsföreskrifter	1
1.2	Syfte med skyddsföreskrifter	1
1.3	Avgränsning av skyddszoner.....	1
1.4	Vattentäktzon	1
1.5	Primär skyddszon.....	2
1.6	Sekundär skyddszon.....	2
1.7	Miljöbalkens allmänna hänsynsregler	2
2.	Läsanvisning och disposition.....	2
3.	Skyddsföreskrifter för Klinthedens och Solbackens vattentäkter	4
4.	Allmänna upplysningar avseende skyddsföreskrifterna	11
4.1	Ikraftträdande	11
4.2	Beredskap	11
4.3	Anmälan om olyckshändelse	11
4.4	Ersättning	11
4.5	Tillstånd.....	11
4.6	Dispens från meddelade skyddsföreskrifter.....	12
4.7	Påföljd	12
4.8	Tillsyn.....	12
4.9	Övrig lagstiftning	12
4.10	Avseende petroleumprodukter	12
4.11	Avseende växtnäringsämnen	12
4.12	Avseende täktverksamhet, schaktnings- och underjordsarbeten.....	13
4.13	Ny lagstiftning	13
4.14	Uppsättning av skyltar och stängsel.....	13
4.15	Transport av farligt gods	13
4.16	Hur man överklagar.....	13
4.17	Upphävande av gamla vattenskyddsområden	13
5.	Definitioner av begrepp.....	14
6.	Generella bestämmelser och information	17

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

Klinthedens och Solbackens vattentäkter

Förslag till skyddsföreskrifter

1. Bakgrund

1.1 Rättslig grund skyddsföreskrifter

Arbetet med inrättande av vattenskyddsområde har sin rättsliga grund i miljöbalken (1998:808). I 7 kap 21 § miljöbalken (MB) anges att ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som vattenskyddsområde till skydd för grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas, eller kan komma att utnyttjas, för vattentäkt. Vidare anges i 7 kap 22 § MB att för ett vattenskyddsområde ska länsstyrelsen eller kommunen meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området som behövs för att tillgodose syftet med området.

Vattenmyndigheterna har fastställt ett åtgärdsprogram för fem vattendistrikt i Sverige, enligt 5 kap 5 § miljöbalken och 6 kap 1 § vattenförvaltningsförordningen. Åtgärdsprogrammet är juridiskt bindande för myndigheter och kommuner. I åtgärdsprogrammet för Bottenviken (2009-2015) anges de åtgärder som behöver vidtas i syfte att uppfylla miljökvalitetsnormerna för distriktets vattenförekomster. I åtgärdsprogrammet anges bl.a. att kommunerna behöver inrätta vattenskyddsområden med föreskrifter för kommunala dricksvattentäkter som behövs för dricksvattenförsörjningen, så att dricksvattentäkterna långsiktigt bibehåller en god kemisk status och god kvantitativ status.

1.2 Syfte med skyddsföreskrifter

Syftet med dessa skyddsföreskrifter är att motverka risker för förorening av Robertsfors kommuns vattentäkter Klintheden och Solbacken. Vidare är syftet att bibehålla en god vattenkvalitet och ge vattentillgångarna ett tillräckligt skydd både på kort och på lång sikt, d.v.s. i ett flergenerationsperspektiv.

1.3 Avgränsning av skyddszoner

Vattenskyddsområdet är indelat i vattentäktszon, primär skyddszon och sekundär skyddszon. Skyddsföreskrifterna är en del av arbetet för att förhindra att vattnet som når vattentäkten förorenas.

1.4 Vattentäktszon

Vattentäktszonen ska säkra ett effektivt närskydd för vattentäkten. Därför föreslås att vattentäktszonen för Klintheden så väl som för Solbacken omfattar de idag inhägnade områdena kring respektive uttagsområde. För Klintheden föreslås även en separat vattentäktszon för brunn 3 som omfattar brunnshuset och dess absoluta närområde. Normalt ska vattentäktszonen vara inhägnad men med nuvarande utformning med brunnshus bedöms dock säkerheten mot obehörig verksamhet vara god.

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

1 av 21

3. Skyddsföreskrifter för Klinthedens och Solbackens vattentäkter

§1 Vattentäktsson

Inom vattentäktssonen får endast vattentäktssverksamhet bedrivas. Marken inom detta område får endast disponeras av vattentäktssinnehavaren, d.v.s. huvudmannen för vattentäkten.

§2 Petroleumprodukter

Primär skyddszon

Permanent eller tillfälliga lagringsplatser för petroleumprodukter med större volym än 50 liter ska vara försedda med sekundärt skydd och kräver tillstånd från berörd tillsynsmyndighet. Oljetankar inomhus avsedda för uppvärmning av bostadshus omfattas inte av tillståndsplikt.

Övrig hantering av petroleumprodukter i större volym än 50 liter är förbjuden. Förbud gäller inte för transport av petroleumprodukter eller för drivmedel i fordon och arbetsmaskiner som är i bruk.

Hantering av petroleumprodukter får inte förekomma annat än för att försörja bostads- och jordbruksfastigheter med olja och får aldrig överstiga en volym på 250 liter. Hanteringen kräver tillstånd från den kommunala miljönämnden. Transport av petroleumprodukter är undantagen från tillståndsplikt.

Förvaringstankar, stationära förbränningsmotorer, etc. måste alltid vara utrustade eller placerade så att den lagrade volymen vid läckage säkert kan förhindras tränga ned i marken.

Sekundär skyddszon

Nyetablering av lagringsplatser för petroleumprodukter med större volym än 250 liter kräver tillstånd från berörd tillsynsmyndighet. Oljetankar inomhus avsedda för uppvärmning av bostadshus omfattas inte av tillståndsplikt.

Övrig hantering av petroleumprodukter i större volym än 250 liter får inte ske utan tillstånd från berörd tillsynsmyndighet. Tillståndsplikt gäller inte för transport av petroleumprodukter eller för drivmedel i fordon och arbetsmaskiner som är i bruk.

Hantering av petroleumprodukter får inte förekomma annat än för att försörja bostads- och jordbruksfastigheter med olja och får aldrig överstiga en volym på 250 liter. Hanteringen kräver tillstånd från den kommunala miljönämnden. Transport av petroleumprodukter är undantagen från tillståndsplikt.

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

4 av 21

Nyanläggning och ändring av infiltrationsanläggningar för hushållspillvatten och utsläpp av annat avloppsvatten får inte ske utan tillstånd från berörd tillsynsmyndighet.

§8 Upplag, mellanlagring och deponering

Upplag av petroleumprodukter, avfall, asfalt, oljegrus, vägsalt eller snö som härrör från trafikerade ytor

Primär skyddszon

Deponering, upplag, mellanlagring och bearbetning av farligt avfall, förorenade massor samt massor med okänd föroreningsbelastning är förbjudet. Tillfälliga upplag av massor i samband med underhållsåtgärder ska anmälas till berörd tillsynsmyndighet.

Deponering, upplag, mellanlagring och bearbetning av asfalt, oljegrus, och vägsalt är förbjudet.

Upplag av bark, flis, spån, timmer och liknande som avses läggas upp längre än en avverkningsssäsong utan övertäckning kräver tillstånd från berörd tillsynsmyndighet. Brännved för uppvärmning av enskilt bostadshus är undantaget från tillstånd.

Upplag eller deponering av petroleumprodukter, avfall, asfalt, oljegrus, vägsalt eller snö som härrör från trafikerade ytor är förbjudna.

Sekundär skyddszon

Deponering, upplag, mellanlagring och bearbetning av farligt avfall, förorenade massor samt massor med okänd föroreningsbelastning kräver tillstånd från berörd tillsynsmyndighet. Tillfälliga upplag av massor i samband med underhållsåtgärder ska anmälas till berörd tillsynsmyndighet.

Deponering, upplag, mellanlagring och bearbetning av asfalt, oljegrus, och vägsalt kräver tillstånd från berörd tillsynsmyndighet.

Upplag av bark, flis, spån, timmer och liknande som avses läggas upp längre än en avverkningsssäsong utan täckning kräver anmälan till berörd tillsynsmyndighet. Brännved för uppvärmning av enskilt bostadshus är undantaget från anmälningsplikt

Upplag eller deponering av petroleumprodukter, avfall, asfalt, oljegrus och vägsalt får inte ske utan tillstånd från den kommunala miljönämnden.

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

7 av 21

§10 Utvinning av värmeenergi ur berg, mark och vatten

Primär skyddszon

Ny anläggning för utvinning eller lagring av energi i jordlager, berg eller vatten kräver tillstånd från berörd tillsynsmyndighet.

Nya anläggningar för lagring av och utvinning av värmeenergi ur berg, mark och vatten, samt även andra typer av borrhinar som kan påverka vattentillgång/kvalitet är förbjudna.

Sekundär skyddszon

Nya anläggningar för lagring av och utvinning av värmeenergi ur berg, mark och vatten, samt även andra typer av borrhinar som kan påverka vattentillgång/kvalitet får inte anläggas utan tillstånd från den kommunala miljönämnden. **Denna del föreslås utgå eftersom anmälningsplikt ändå föreligger**

§11 Transport av farligt gods

Primär och sekundär skyddszon

Transport av farligt gods är förbjuden. Undantaget är anvisade transportleder.

Denna paragraf föreslås utgå eftersom vi redan gör undantag för transport av kemikalier ovan och den i övrigt inte har någon kraft gentemot Trafikverket mm

§12 Trafik med motordrivet fordon

Primär skyddszon

Körning i terräng med motordrivet fordon, t.ex. motorcross eller terrängskoter, för annat ändamål än jord- eller skogsbruk är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Körning i terräng med motordrivet fordon, t.ex. motorcross eller terrängskoter, för annat ändamål än jord- eller skogsbruk är tillåten endast på för ändamålet markerade leder.

§13 Uppställning, tvätt och tankning av fordon

Primär skyddszon

Uppställning av arbetsfordon över natten eller längre utan uppsikt är endast tillåten om åtgärder vidtas för att förhindra förorening av mark eller grundvatten. Uppställning på gårdsplan eller i garage i anslutning till bostadsfastighet betraktas som under uppsikt.

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

8 av 21

Tvätt av motordrivna fordon med avfettningsmedel eller liknande produkter är förbjuden utom vid godkänd tvättnläggning.

Tankning av fordon får endast ske under övervakning och med tankmunstycke försett med automatisk avstängning.

Uppställning av arbetsfordon över natten är förbjuden om inte åtgärder vidtas för att förhindra att eventuellt läckage av olja eller andra kemikalier kan tränga ner i mark eller på annat sätt sprida sig till yt- eller grundvatten.

Tankning av fordon och fordonstvätt med avfettningsmedel eller liknande produkter är förbjuden utom på platser som särskilt anordnats för detta ändamål. Anordnade platser ska garantera uppsamling av spolvatten och liknande samt avskiljning av för yt- eller grundvatten skadliga ämnen.

Sekundär skyddszon:

Tvätt av motordrivna fordon med avfettningsmedel eller liknande produkter är förbjuden utom vid godkänd tvättnläggning.

Fordonstvätt med avfettningsmedel eller liknande produkter är förbjuden utom på platser som särskilt anordnats för detta ändamål. Anordnade platser ska garantera uppsamling av spolvatten och liknande och avskiljning av för yt- eller grundvatten skadliga ämnen.

§13 Jordbruk och djurhållning **Djurhållning och odling**

Primär skyddszon

Nyetablering av djurhållning utöver 3 djurenheter, eller **väsentlig utökning** av befintlig djurhållning, kräver tillstånd **från berörd tillsynsmyndighet**.

Uppläggning av ensilage direkt på mark är inte tillåtet. Obrukbara/kasserade ensilagebalar får endast komposteras på tät platta.

Odlingsverksamhet och djurhållning får inte ske utan tillstånd från den kommunala miljönämnden.

>reglering av odlingsverksamhet föreslås tas bort, onödig hantering, mycket liten yta som berörs och reglering av växtskyddsmedel sker redan.

Sekundär skyddszon

Odlingsverksamhet får inte ske utan anmälan till den kommunala miljönämnden.
>föreslås tas bort, onödig hantering.

Nyetablering av djurhållning utöver 3 djurenheter, eller **väsentlig utökning** av befintlig djurhållning, ska **anmälas till berörd tillsynsmyndighet**.

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

9 av 21

Uppläggning av ensilage direkt på mark är inte tillåtet. Obrukbara/kasserade ensilagebalar får endast komposteras på tät platta.

§14 Enskilda grundvattentäkter

Primär skyddszon:

Nytablering av brunn för enskild grundvattentäkt kräver tillstånd från berörd tillsynsmyndighet.

Sekundär skyddszon:

Nytablering av brunn för enskild grundvattentäkt kräver anmälan till berörd tillsynsmyndighet.

Primär och sekundär skyddszon

Brunnar för enskilda grundvattentäkter får inte anläggas utan tillstånd från kommunala miljönämnden.

§15 Vaghållning

Primär skyddszon

Spridning av vägsalt får inte ske utan tillstånd från berörd tillsynsmyndighet.

Sekundär skyddszon

Vägsalt och dammbindningsmedel får endast användas i sådan omfattning som krävs för normalt vägunderhåll.

>föreslås tas bort, onödig formulering.

§16 Annan miljöfarlig verksamhet

Primär skyddszon

Miljöfarlig verksamhet som inte regleras i någon av föregående paragrafer och som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten är förbjuden.

Sekundär skyddszon

Nyanläggning av miljöfarlig verksamhet som inte regleras i någon av föregående paragrafer och som innebär risk för förorening av yt- eller grundvatten kräver tillstånd från berörd tillsynsmyndighet.

§17 Skyltning

Vid väggräns till skyddsområdet och invid vägar som passerar genom skyddsområdet ansvarar Robertsfors kommun för uppsättning av skyltar som utmärker vattenskyddsområdet.

>flyttas från skyddsföreskrifter

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

10 av 21

4.12 **Avseende täktverksamhet, schaktnings- och underjordsarbeten**
Schaktningsarbeten, grävning och andra markarbeten som syftar till att förändra grund- eller ytvattnets djup eller läge får inte utföras utan anmälan till länsstyrelsen eller tillstånd från mark- och miljödomstolen, enligt reglerna i 11 kap miljöbalken om vattenverksamhet.

4.13 **Ny lagstiftning**
Ny eller ändrad lagstiftning, som fastställts eller ändras efter beslutsdatum för skyddsföreskrifterna och som utökar skyldigheterna för sakägare inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

4.14 **Uppsättning av skyltar och stängsel**
Om skyltar eller stängsel behöver sättas upp enligt dessa föreskrifter får annans mark tas i anspråk för detta. Vid väggräns till skyddsområdet och invid vägar som passerar genom skyddsområdet ansvarar kommunen för att det sätts upp skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. För uppsättning av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 m från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd. Inom vägområdet krävs tillstånd av vägghållningsmyndighet enligt 43 § väglagen.

Vid platser där risken för förorening av vattentäkten är särskilt stor, t.ex. vid en befintlig verksamhet eller vägkorsning nära uppströms vattentäktens intagspunkt, skall skyltar sättas upp som upplyser om vattenskyddsområdet. Även där petroleumprodukter eller andra för vattnet skadliga ämnen hanteras, skall skylt uppsättas som erinrar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna kan vid behov tillhandahållas av vattentäktens huvudman, men bekostas av verksamhetsutövaren.

4.15 **Transport av farligt gods**
Länsstyrelsen har i särskilt beslut rekommenderat vissa vägar för transport av farligt gods.

4.16 **Hur man överklagar**
Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen i Västerbottens län. Överklagandet skall dock skriftligen skickas in till Robertsfors kommun senast **x dag x månad x år** (datum = 3 v efter det att beslutet har kungjorts i ortstidning).

Om överklagandet har inkommit i rätt tid kommer kommunen att skicka vidare överklagandet till Länsstyrelsen.

4.17 **Upphävande av gamla vattenskyddsområden**
Tidigare meddelade beslut om vattenskyddsområde för Klinthedens och Solbackens vattentäkter upphör att gälla den dag beslutet om det nya vattenskyddsområdet med dess skyddsföreskrifter vinner laga kraft.

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

13 av 21

5. Definitioner av begrepp

Anvisade leder

I "Sverige Atlas 2004: Vägval" finns rekommenderade transportvägar för farligt gods som utarbetats av respektive länsstyrelse i samarbete med kommuner, näringsliv och räddningstjänst.

> kan tas bort eftersom farligt gods föreslås utgå som term i föreskrifterna

Avfall

Med avfall menas alla föremål, ämnen eller substanser som innehavaren vill göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med. Hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i enskilda tunnor för regelbunden sophämtning, är ej att betrakta som avfall. Komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten definieras ej som avfall i dessa föreskrifter. är ej heller att betrakta som avfall.

Berörd tillsynsmyndighet

Med berörd tillsynsmyndighet avses den instans som ska svara för prövning och tillsyn på miljö- och hälsoskyddsområdet för den aktuella verksamheten.

Deponering

Med deponering avses uppläggning och förvaring av avfall på marken där avfall förvaras under längre tid än ett år.

Djurhållning och djurenhet

I begreppet djurhållning inkluderas:

- Nötkreatur, häst, get, får eller svin
- Pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur

Med en djurenhet avses vad som anges i miljöprövningsförordningen (2013:251) 2 kap.

Farligt gods

Farligt gods är den sammanfattade benämningen på ämnen och produkter, som har sådana farliga egenskaper att de kan skada människor, miljö, egendom och annat gods, om de inte hanteras rätt under transport. Formellt utgör farligt gods sådana ämnen och föremål vars transport är reglerad i ADR-S och RID-S. Begreppet transport omfattar förflyttning av godset med ett transportmedel samt lastning och lossning, förvaring och annan hantering som utgör ett led i förflyttningen.

> kan tas bort eftersom farligt gods föreslås utgå som term i föreskrifterna

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

14 av 21

kunna skydda vattenförsörjningen såväl genom att förebygga föroreningar av vattentäkter som att vidta åtgärder vid förorenade täkter.

Allmän information

Bekämpningsmedel i grundvattenmagasin och ytvattendrag är allvarliga hot mot vattenförsörjningen i många områden i Sverige. Exempel finns på dricksvattenbrunnar som har stängts på grund av för höga koncentrationer av bekämpningsmedel.

Vid användning av kemiska bekämpningsmedel bör därför extra stor försiktighet iaktas i anslutning till ytvattendrag, diken, dräneringsrör, brunnar, etc., samt där risk finns för avrinning till dessa pga. av markens beskaffenhet och lutning. Miljöpåverkan i grundvatten av bekämpningsmedel blir extra stor där jordens mullhalt är låg och där täta jordlager inte överlagrar grundvattenmagasinet. Bekämpningsmedel bör dessutom bara appliceras vid lugnt väder när risken för spridning med vind är begränsad.

Växtnäringsämnen, mm

Generella bestämmelser

Förordning (SFS 1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket anger ett antal krav avseende gödselhantering, djurhållning och växtodling. Förordningen reglerar bl.a. utformning av lagringsutrymmen för stallgödsel och bestämmelser för påfyllning och täckning av flytgödsel- och urinbehållare. Utrymmen för lagring av stallgödsel ska vara utformade så att avrinning eller läckage till omgivningen inte sker.

I Statens jordbruksverks föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring, SJVFS 2004:62, samt i föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring, SJVFS 2012:41 anges ett antal krav och försiktighetsmått avseende spridning av gödsel.

Allmän information

Spridning av växtnäringsämnen i närheten av ytvattendrag eller på områden med genomsläppliga jordar och närhet till grundvattenytan innebär en stor risk för negativ påverkan på vattenkvaliteten i både yt- och grundvatten. Detta kan leda till att vattenförsörjning äventyras. Stigande nitrathalter är t.ex. ett vanligt förekommande problem för grundvattentäkter i jordbruksområden och är oftast kopplat till växtnäringsläckage från jordbruket.

En begränsning av växtnäringsläckaget är särskilt viktig i områden med sandiga-siltiga jordar med intensivt jordbruk. Det är särskilt viktigt att i områden med viktiga grundvattentillgångar tillse att grödor och mängd/tidpunkt för gödsling anpassas så att växtnäringsläckaget minimeras.

För att minska risken för avrinning till ytvattendrag i anslutning till vattentäkt bör ett skyddsavstånd tillämpas. Skyddsavståndet bör anpassas efter lutning- och

Energianläggningar

Generella bestämmelser

Enligt förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är det förbjudet att utan anmälan till den kommunala nämnden inrätta en värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten. Kommunen får föreskriva att det skall fordras tillstånd av nämnden för att inrätta en sådan anläggning inom kommunen eller inom vissa delar av denna, om det behövs för att skydda människors hälsa eller miljön.

Allmän information

Befintliga anläggningar etablerade före 1 dec 2001 är inte tillståndspliktiga men ska uppfylla de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken. Befintliga anläggningar bör dock av ägaren anmälas till den kommunala miljönämnden.

Inrättande av värmepumpsanläggning och borrning av energibrunn ska alltid utföras fackmannamässigt av sakkunnig samt enligt SGUs kriterier för Normbrunn 97. Särskilt viktigt är det att brunnen inte utgör en möjlig spridningsväg för föroreningar från markytan till grundvattenmagasinet i jord eller berg. Det är också viktigt att koldmedium inte kan läcka ut till omgivande jord eller berg vid drift eller underhåll.

Transport av farligt gods

Generella bestämmelser

Lag (SFS 2006:263) om transport av farligt gods reglerar transporter av gods som kan orsaka skador på liv, hälsa, miljö eller egendom. Enligt lagen skall den som transporterar farligt gods eller lämnar farligt gods till någon annan för transport vidta de skyddsåtgärder och de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra och begränsa att godset, genom transporten eller genom obehörigt förfarande med godset vid transport på land, orsakar sådana skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som beror på godsets farliga egenskaper. I Förordning (SFS 2006:311) finns föreskrifter som ansluter till lagen (SFS 2006:263).

Terrängkörning

Generella bestämmelser

Terrängkörningslagen (SFS 1975:1313) reglerar körning med motordrivet fordon i terrängen. Körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk är alltid förbjuden i hela landet på barmark. På snötäckt skogsmark med plant- eller ungskog är terrängkörning förbjuden om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på skogen, samt på snötäckt jordbruksmark, om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på marken.

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

Ändrad fältkod

20 av 21

